

ul. Grunwaldzka 15, 35-959 Rzeszów
skr. poczt. 297

– część sołectwa Raławówka obszar o pow. 164,14 ha;

3) części gminy Głogów Małopolski:

– sołectwo Pogwizdów Nowy obszar o pow. 240,01 ha.

Łącznie obszar proponowany do włączenia do Rzeszowa wynosi **1 670,54 ha**.

Wymóg przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami, w związku ze zmianami granic proponowanymi we wniosku, został spełniony we wszystkich zainteresowanych jednostkach.

Konsultacje przeprowadzone zostały:

- w mieście Rzeszowie w dniach od 3 do 21 lutego 2020 r. oraz od 19 do 22 marca 2020 r.,
- w gminie Krasne powołano się na wyniki konsultacji z 2016 r. oraz na wyniki referendum z 23 października 2016 r.,
- w gminie Boguchwała powołano się na wyniki konsultacji z 26 lutego 2019 r.,
- w gminie Głogów Małopolski powołano się na wyniki konsultacji z 11 marca 2019 r.

W gminie miasto Rzeszów konsultacje społeczne zakończyły się wynikiem pozytywnym w odniesieniu do 3 sołectw lub ich części. W konsultacjach tych zmianę poparło, co do każdego z proponowanych obszarów, prawie 90% mieszkańców biorących w nich udział, przy frekwencji wynoszącej przeciętnie 4,21%. W związku z przyjętą w dniu 30 grudnia 2019 r. przez Radę Miejską w Głogowie Małopolskim uchwałą nr XIX/270/2019, dotyczącą zmiany (pomniejszenia) obszaru sołectwa Pogwizdów Nowy, zostały dla tego sołectwa przeprowadzone dodatkowe konsultacje. Proponowaną w ww. zakresie zmianę w dodatkowych konsultacjach poparło 90,38% mieszkańców biorących w nich udział, przy frekwencji wynoszącej 1,38%.

Rada Gminy Krasne nie przeprowadziła konsultacji powołując się na wyniki z lat poprzednich w sprawie włączenia do miasta Rzeszowa sołectwa Malawa. Rada Gminy uwzględniła przy obecnym wniosku wyniki konsultacji przeprowadzonych we wcześniejszych latach, ponieważ tożsamość merytoryczna wniosku Rady Miasta Rzeszowa oraz niezmiennie uwarunkowania faktyczne (społeczno-gospodarcze) i prawne wnioskowanej zmiany nie uległy zmianie. Gmina podnosi też, że przedmiotowy wniosek, podobnie jak pięć tożsamyh wniosków opiniowanych w latach poprzednich, dotyczy odłączenia sołectwa Malawa od gminy Krasne i włączenia go do miasta Rzeszowa, gdzie mieszkańcy we wszystkich przypadkach, w zdecydowanej większości, głosowali przeciw proponowanym zmianom. W ocenie gminy

Opinia dotycząca wniosku w sprawie zmiany w podziale terytorialnym polegającej na przyłączeniu do miasta na prawach powiatu Rzeszów obszarów położonych w gminach: Krasne, Boguchwała i Głogów Małopolski, w powiecie rzeszowskim, w województwie podkarpackim.

powtarzane rokrocznie wnioski władz Rzeszowa przyniosły niekorzystne skutki w postaci skłócenia mieszkańców, zwiększenia postaw roszczeniowych i niechęci do władz samorządowych, co potwierdzają wnioski o przeprowadzenie referendum gminnego z 2016 r. oraz 2017 r. Dodatkowo, za Trybunałem Konstytucyjnym należy wskazać, że w świetle Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego decentralizacja polega na tym, że *istnienie społeczności lokalnych wyposażonych w rzeczywiste uprawnienia stwarza warunki dla zarządzania skutecznego i pozostającego zarazem w bezpośredniej bliskości obywatela*. Warunki te (skuteczność i bliskość władzy samorządowej) trzeba traktować łącznie (wyrok z dnia 18 lutego 2003 r. sygn. K 24/02, publ. OTK-A 2003/2/11).

W gminie Boguchwała Rada Miejska nie przeprowadziła konsultacji dotyczących włączenia do miasta Rzeszowa części obszaru sołectwa Raclawówka (określanej jako Raclawówka „Doły”), powołując się na wyniki z 2019 r. W konsultacjach tych przeciwko zmianie opowiedziało się 91% mieszkańców biorących w nich udział.

W gminie Głogów Małopolski Rada Miejska nie przeprowadziła konsultacji dotyczących włączenia do miasta Rzeszowa obszaru sołectwa Pogwizdów Nowy, powołując się na wyniki z 2019 r. W konsultacjach tych przeciwko zmianie opowiedziało się 93% głosujących, jednak podanie wyników łącznych dla całej gminy uniemożliwia poznanie opinii mieszkańców sołectwa Pogwizdów Nowy, czyli sołectwa którego dotyczy wniosek.

Na uwagę zasługuje fakt, że oprócz konsultacji przeprowadzonych przez gminę Głogów Małopolski, Rada Sołecka Pogwizdowa Nowego wraz ze Społecznym Komitetem na Rzecz Przyłączenia Pogwizdowa Nowego do Rzeszowa, zorganizowała w dniu 24 lutego 2019 r. własne głosowanie dotyczące włączenia sołectwa Pogwizdów Nowy w granice miasta Rzeszowa. Z protokołu głosowania wynika, że w głosowaniu wzięło udział 489 mieszkańców sołectwa (tj. 39% mieszkańców sołectwa). Za przyłączeniem do Rzeszowa głosowały 402 osoby (tj. 82,2 %), przeciwko – 82 (tj. 16,8%), 1 osoba wstrzymała się od głosu, natomiast 4 głosy były nieważne.

Analiza wyników konsultacji wskazuje na niewielkie zainteresowanie mieszkańców poszczególnych gmin zmianami granic, jakie proponuje Rada Miasta Rzeszowa. Odnotowana niska frekwencja z pewnością nie uprawnia do formułowania wniosków o zdecydowanym poparciu dla proponowanych zmian granic (także przez mieszkańców Rzeszowa), bądź braku zgody na ich przeprowadzenie. Może natomiast świadczyć o nikłym zainteresowaniu mieszkańców problematyką zmiany granic lub o zniechęceniu do wypowiadania się po raz

kolejny w tej samej sprawie. Taka sytuacja powoduje, że wyniki konsultacji mogą nie być miarodajne.

Spełniony został również wymóg wyrażenia opinii przez zainteresowane jednostki samorządu terytorialnego w przedmiocie wnioskowanej zmiany granic:

- 1) Rada Miasta Rzeszowa w uchwale nr XXX/594/2020 z dnia 27 marca 2020 r. **pozytywnie zaopiniowała** proponowaną zmianę granic;
- 2) Rada Miejska w Boguchwale w uchwale nr XVII.243.2020 z dnia 13 stycznia 2020 r. **negatywnie zaopiniowała** przyłączenie do gminy miasto Rzeszów części sołectwa Raclawówka;
- 3) Rada Miejska w Głogowie Małopolskim w uchwale nr XIX/269/2019 z dnia 30 grudnia 2019 r. **negatywnie zaopiniowała** przyłączenie do Rzeszowa sołectwa Pogwizdów Nowy;
- 4) Rada Gminy Krasne w uchwale nr XXIII/169/2020 z dnia 18 marca 2020 r. **negatywnie zaopiniowała** przyłączenie do gminy miasto Rzeszów sołectwa Malawa;
- 5) Rada Powiatu Rzeszowskiego w uchwale nr XVI/149/20 z dnia 11 marca 2020 r. **pozytywnie zaopiniowała** zmianę granic Powiatu Rzeszowskiego, polegającą na włączeniu do miasta Rzeszowa sołectwa Pogwizdów Nowy oraz **negatywnie zaopiniowała** pozostałe proponowane we wniosku Rady Miasta Rzeszowa zmiany.

Ww. uchwały są zgodne z prawem i nie będą w stosunku do nich podejmowane działania w trybie nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego.

Żadna z gmin nie wyraża zgody na utratę swoich sołectw lub ich części na rzecz miasta Rzeszowa.

Zbiorcze zestawienie wyników konsultacji oraz opinii rad gmin przedstawia **załącznik nr 1** do niniejszej opinii.

Sformułowanie niniejszej opinii poprzedzone zostało wnikliwą analizą wszystkich aspektów sprawy będącej przedmiotem wniosku, przy uwzględnieniu argumentów przedstawionych przez zainteresowane strony, z poszanowaniem zasad obiektywnej prawdy i równości podmiotów.

Na podstawie wyników tej analizy należy stwierdzić, że dokonanie proponowanych we wniosku Rady Miasta Rzeszowa zmian w przypadku gmin Krasne, Boguchwała i Głogów Małopolski nie spowoduje skutku, o którym mowa w art. 390 § 5 ustawy z dnia 5 stycznia

Opinia dotycząca wniosku w sprawie zmiany w podziale terytorialnym polegającej na przyłączeniu do miasta na prawach powiatu Rzeszów obszarów położonych w gminach: Krasne, Boguchwała i Głogów Małopolski, w powiecie rzeszowskim, w województwie podkarpackim.

2011 r. - *Kodeks wyborczy* (Dz.U. z 2019 r. poz. 684 z późn. zm.), w postaci rozwiązania rad gmin. Skład rad gmin nie zmniejszy się bowiem poniżej 3/5 ustawowej liczby radnych.

Dokonanie proponowanych we wniosku Rady Miasta Rzeszowa zmian granic nie pociąga za sobą negatywnych skutków finansowych w realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych. Wysokość dotacji na te zadania, pozostanie w budżecie w części 85/18 województwo podkarpackie na niezmiennym poziomie.

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji ww. zadań, w świetle art. 49 i 50 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* (Dz.U. z 2020 r. poz. 23 z późn. zm.), wojewoda dokona podziału ww. dotacji na jednostki samorządu terytorialnego uwzględniając zmiany terytorialne. Miasto Rzeszów przejmujące do realizacji zadania jako gmina i powiat otrzyma większą kwotę dotacji kosztem zmniejszenia jej wysokości w ww. gminach i powiecie rzeszowskim.

Natomiast w celu dokonania oceny ewentualnych zagrożeń dotyczących zdolności wykonywania zadań publicznych przez gminy tracące teren na rzecz Rzeszowa w wyniku wprowadzenia proponowanych zmian, podjęte zostały działania mające na celu pozyskanie dodatkowych danych dot. stanu finansów tych gmin z Regionalnej Izby Obrachunkowej w Rzeszowie oraz z zainteresowanych gmin. RIO poinformowała, że nie posiada szczegółowych danych dotyczących sołectw proponowanych do włączenia do Rzeszowa, na podstawie których można by ocenić, czy istnieje zagrożenie utraty zdolności wykonywania zadań publicznych przez gminy tracące obszarowo na rzecz Rzeszowa.

W związku z tym do analizy skutków finansowych wnioskowanych zmian granic gmin wykorzystano podstawowe wskaźniki finansowe, wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), takie jak: wskaźnik zadłużenia gminy, wskaźnik dochodów przypadających na mieszkańca (wskaźnik G), porównanie dochodowości operacyjnej do kosztów obsługi zadłużenia.

Analiza skutków finansowych wyłączenia z gminy Krasne obszaru sołectwa Malawa

Wskaźnik zadłużenia gminy (relacja długu do dochodów ogółem) wynosił na koniec 2019 r. 27,1%, a wg prognoz w 2020 r. wyniesie 25,9% (w wariantcie bez zmiany granic). W przypadku wyłączenia z gminy sołectwa Malawa wskaźnik zadłużenia wzrośnie w 2020 r.

do 36,9% (w 2021 r. 41,6%), co wynika ze zmniejszenia o około 29,7% wielkości dochodów gminy.

Wielkość dochodów podatkowych przypadających na liczbę mieszkańców (wskaźnik G) wynosząca w 2019 r. 1 773 zł na osobę jest w gminie niższa niż średnia w kraju¹ (średni wskaźnik dla kraju w 2018 r. - 1 956 zł), lecz wskaźnik G wyraźnie przekracza minimalny poziom odnotowany w skali kraju wynoszący 455 zł/os. Zmiana granic gminy wpłynie istotnie na wzrost wielkości tego wskaźnika do 1 919 zł/os. w 2021 r.

Dochody podatkowe w stosunku do dochodów ogółem wynoszą w gminie Krasne około 36,1%. Relacja ta zmieni się zasadniczo po ewentualnym wyłączeniu wnioskowanego sołectwa i będzie wynosiła 38,9%.

W latach 2020-2021 gmina, w wariantcie po zmianie granic, w dalszym ciągu będzie uzyskiwać nadwyżkę finansową, która wynosić będzie od 3,1% do 6,5% dochodów. Niemniej kryterium zachowania zdolności do wypracowywania bieżącej nadwyżki finansowej, o którym mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych, będzie dotrzymane.

Udział planowanych wydatków na obsługę zadłużenia w kwocie planowanych dochodów bieżących (bez dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące) w wariantcie ze zmianą granic wyniesie: w roku 2020 – 9,1%, w roku 2021 – 12,8%. Średnioroczny udział bieżącej nadwyżki finansowej w kwocie dochodów bieżących wyniósł w latach 2017-2019 11,8%, a w latach 2018-2020 przewiduje się 9,1%. Porównanie tych wskaźników wskazuje na zachowanie ustawowego kryterium równowagi finansowej działalności rozwojowej w roku 2020, ale niedotrzymanie tego kryterium w roku 2021 (-3,7 punktu procentowego). W wariantcie bez zmiany granic różnice wskaźników wynoszą w 2020 r. +5,4 punktu procentowego, a 2021 r. 0,0 punktu procentowego.

Z przedstawionej analizy wynika, że zakres wnioskowanego wyłączenia z gminy Krasne obszaru sołectwa Maława pod względem uzyskiwanych ogólnych dochodów jest duży (ok. 30%), co **spowoduje znaczące zmniejszenie poziomu bezpieczeństwa finansowego gminy i utrudni warunki realizacji jej zadań publicznych. W tym stanie rzeczy biorąc pod uwagę wymogi wynikające z art. 243 ustawy o finansach publicznych zmiana granic gminy Krasne nie jest rekomendowana.**

¹ Wg opracowania Ministerstwa Finansów „Wskaźniki dochodów podatkowych dla gmin, powiatów i województw na 2020 r.” sporządzonego dla danych o dochodach podatkowych za 2018 r. wg stanu na 30 czerwca 2019 r.

Szczegółowe zestawienie danych w zakresie powyższych zmian zawiera **załącznik nr 2** do niniejszej opinii.

Analiza skutków finansowych wyłączenia z gminy Boguchwała części obszaru sołectwa Raclawówka

Wskaźnik zadłużenia gminy (relacja długu do dochodów ogółem) jest wysoki - wynosił na koniec 2019 r. 43,4%, wg prognoz w 2020 r. wyniesie 43,0% (w wariantcie bez zmiany granic). W przypadku wyłączenia z gminy części sołectwa Raclawówka wskaźnik zadłużenia wzrośnie w 2020 r., do 43,8%, co wynika ze zmniejszenia o około 2,0% wielkości dochodów gminy.

Wielkość dochodów podatkowych przypadających na liczbę mieszkańców (wskaźnik G) wynosząca 1 499 zł na osobę jest w gminie niższa niż w kraju² (średni wskaźnik dla kraju w 2018 r. - 1 956 zł), lecz wskaźnik G dla gminy wyraźnie przekracza minimalny poziom odnotowany w skali kraju wynoszący 455 zł/os. Zmiana granic gminy nie wpłynie istotnie na wielkość tego wskaźnika.

Dochody podatkowe w stosunku do dochodów ogółem wynoszą w gminie Boguchwała około 28,6% (2021 r.). Relacja ta utrzyma się po ewentualnym wyłączeniu wnioskowanej części sołectwa.

W latach 2020-2021 gmina w dalszym ciągu będzie uzyskiwać nadwyżkę finansową w wysokości od 7,3% do 9,5% dochodów. Poziom ten nie obniży się po zmianie granic. Kryterium zachowania zdolności do wypracowywania bieżącej nadwyżki finansowej, o którym mowa w art. 242 *ustawy o finansach publicznych* będzie dotrzymane.

Udział planowanych wydatków na obsługę zadłużenia w kwocie planowanych dochodów bieżących (bez dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące) w wariantcie ze zmianą granic wyniesie: w roku 2020 - 13,0%, w roku 2021 - 9,6%. Średnioroczny udział bieżącej nadwyżki finansowej w kwocie dochodów bieżących wyniósł w latach 2017-2019 23,4%, a w latach 2018-2020 przewiduje się 17,7%. Porównanie tych wskaźników wskazuje na zachowanie ustawowego kryterium równowagi finansowej dla działalności rozwojowej w gminie.

Z przedstawionej analizy wynika, że zakres wnioskowanego wyłączenia z gminy Boguchwała części obszaru sołectwa Raclawówka pod względem uzyskiwanych ogólnych

² *Tamże.*

dochodów jest niewielki (około 2%). Tym samym zmiana granic nie pogorszy w stopniu istotnym sytuacji finansowej gminy i nie zakłóci zdolności gminy do wypełniania zadań publicznych. Wymagane ustawowe kryteria równowagi finansowej zarówno dla działalności bieżącej jak i rozwojowej będą zachowane.

Szczegółowe zestawienie danych w zakresie powyższych zmian zawiera **załącznik nr 3** do niniejszej opinii.

Analiza skutków finansowych wyłączenia z gminy Głogów Małopolski obszaru sołectwa Pogwizdów Nowy

Wskaźnik zadłużenia gminy Głogów Małopolski (relacja długu do dochodów ogółem) wynosił na koniec 2019 r. 45,4%, zwiększając się wg prognozy na 2021 r. do 55,3% (w wariantcie bez zmiany granic). Poziom zadłużenia w porównaniu do 2017 r. wzrósł dwukrotnie. W przypadku wyłączenia z gminy sołectwa Pogwizdów Nowy wskaźnik zadłużenia wzrósłby - w 2021 r. do 57,7%. Konsekwencją zmian granic byłoby pomniejszenie dochodów gminy o 4 674 tys. zł (2021 r.), tj. o 4,1%.

Wielkość dochodów podatkowych przypadających na liczbę mieszkańców (wskaźnik G) wynosząca 1 866 zł na osobę jest w gminie niższa niż średnia w kraju³ (średni wskaźnik dla kraju w 2018 r. - 1 956 zł). W związku z nieco niższą dochodowością podatkową części gminy, proponowanej do przejęcia przez miasto Rzeszów, wskaźnik dochodów, w przeliczeniu na mieszkańca po zmianie granic, ulegnie nieznacznej poprawie.

W latach 2020-2021 gmina, w wariantcie po zmianie granic, w dalszym ciągu będzie uzyskiwać nadwyżkę finansową wynoszącą od 1,3% do 5,8% dochodów i osiągnie wartość 1,3 mln zł w roku 2020 oraz 5,8 mln zł w roku 2021. W stosunku do stanu obecnego, po zmianie granic poziom nadwyżki obniży się o ok. 1,5 mln zł, niemniej kryterium zachowania zdolności do wypracowywania bieżącej nadwyżki finansowej, o którym mowa w art. 242 ustawy o finansach publicznych będzie dotrzymane.

Udział planowanych wydatków na obsługę zadłużenia w kwocie planowanych dochodów bieżących (bez dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące) w wariantcie ze zmianą granic wyniesie: w roku 2020 – 7,6%, w roku 2021 – 5,8%. Średnioroczny udział bieżącej nadwyżki finansowej w kwocie dochodów bieżących wyniósł w latach 2017-2019 14,7%, a w latach 2018-2020 przewiduje się 12,3%. Porównanie tych wskaźników wskazuje na

³ Tamże.

zachowanie ustawowego kryterium równowagi finansowej dla działalności rozwojowej w gminie.

Zakres wnioskowanego wyłączenia z gminy Głogów Małopolski obszaru sołectwa Pogwizdów Nowy pod względem uzyskiwanych ogólnych dochodów nie jest bardzo duży (około 4%). Znaczący to, że poziom inwestycji podejmowanych w przeszłości i będące tego następstwem wysokie zadłużenie gminy powodują, że działalność bieżąca obciążona jest ryzykiem zachowania płynności finansowej gminy. Niemniej jednak ustawowe kryteria zarówno w zakresie zdolności jednostki do finansowania bieżących wydatków, jak też w zakresie działalności rozwojowej będą zachowane.

Szczegółowe zestawienie danych w zakresie powyższych zmian zawiera **załącznik nr 4** do niniejszej opinii.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że dokonanie wnioskowanych przez Radę Miasta Rzeszowa zmian w podziale terytorialnym w odniesieniu do gmin: Głogów Małopolski oraz Boguchwała pogorszy ich sytuację finansową, jakkolwiek w stopniu niezagrażającym zdolności do wykonywania zadań publicznych. W odniesieniu do gminy Krasne wpłynie na pogorszenie stanu jej wypłacalności finansowej, ograniczając tym samym jej zdolność do wykonywania zadań publicznych.

Analizując proponowane zmiany granic w aspekcie projektów inwestycyjnych realizowanych na obszarach proponowanych do włączenia do miasta Rzeszowa należy zauważyć, że każda z gmin w latach ubiegłych realizowała zadania inwestycyjne m.in. przy udziale funduszy Unii Europejskiej, bądź zaplanowano na najbliższe lata kilka bardzo istotnych działań rozwojowych.

Z danych pozyskanych z systemu SL2014 wynika, że gmina Głogów Małopolski, na obszarze sołectwa Pogwizdów Nowy, korzysta ze wsparcia realizacji projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 pt. *„Budowa szkolnej hali sportowej w Zespole Szkół w Pogwizdowie Nowym”* – trwałość projektu mija w 2024 r. Dlatego włączenie sołectwa Pogwizdów Nowy do miasta Rzeszów wiąże się z koniecznością przejęcia przez miasto, zobowiązań do chwili zakończenia trwałości projektu oraz dla zachowania jego celów.

Włączenie do miasta Rzeszów trzech sołectw lub ich części ograniczy dostęp rolnikom (z włączonych sołectw) do niektórych form pomocy w ramach funduszy unijnych. Brak będzie możliwości korzystania ze wsparcia dla rozwoju lokalnego z inicjatywy LEADER oraz działania „*Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej*” w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Dodatkowo należy zaznaczyć, że z chwilą przyłączenia ww. obszarów utracona zostanie przez rolników możliwość ubiegania się o przyznanie środków finansowych na zwrot części wydatków poniesionych w ramach utworzonego przez gminę funduszu sołeckiego.

W kontekście wpływu dokonania wnioskowanych zmian granic na sytuację ekonomiczną gmin tracących swoje tereny, dostrzegalna jest konieczność zrównoważenia kosztów poprzez partycypację miasta Rzeszowa w spłacie części zadłużenia, związanego ze zrealizowanymi w ostatnim czasie inwestycjami na przejmowanym obszarze. Samorząd Rzeszowa nie zadeklarował jednak w sposób bezpośredni we wniosku chęci udziału w pokryciu tych kosztów.

W zakresie zagadnień geodezyjnych przeprowadzenie ww. zmian nie budzi zastrzeżeń.

W treści wniosku Rada Miasta Rzeszowa wskazuje, że **proponowane zmiany granic wymagają poniesienia określonych kosztów**, które wiążą się w szczególności z:

- 1) przyjęciem nowych granic zewnętrznych Rzeszowa;
- 2) transferem baz danych ewidencji gruntów i budynków prowadzonych na terenie powiatu rzeszowskiego w systemie EGBV do systemu VEGA oraz aktualizacją ewidencji gruntów i budynków z uwzględnieniem wprowadzonej zmiany granic;
- 3) integracją infrastruktury telekomunikacyjnej włączonych sołectw i miasta;
- 4) zmianą organizacji ruchu drogowego, zmianą tablic

- jednocześnie deklarując ich pokrycie z budżetu miasta Rzeszowa.

Wnioskowana zmiana nie spowoduje natomiast żadnych kosztów związanych z prowadzonym rejestrem mieszkańców i aktami stanu cywilnego - zgodnie z regulacjami prawnymi obowiązującymi od 1 marca 2015 r., tj. ustawą z dnia 24 września 2010 r. *o ewidencji ludności* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1397) i ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. - *Prawo o aktach stanu cywilnego* (Dz.U. z 2020 r. poz. 463).

Ponadto, zgodnie z brzmieniem art. 89 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. *o dowodach osobistych* (Dz.U. z 2020 r. poz. 332), zmiana adresu miejsca zameldowania posiadacza

dowodu osobistego nie stanowi podstawy do jego wymiany - proponowana zmiana nie spowoduje więc konieczności ich wymiany.

W związku z włączeniem sołectw do miasta nie zachodzi konieczność wymiany dowodów rejestracyjnych ani praw jazdy. Zgodnie z art. 79c ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - *Prawo o ruchu drogowym* (Dz.U. z 2020 r. poz. 110) w przypadku m.in. zmiany nazwy miejscowości dowody rejestracyjne, pozwolenia czasowe, tablice rejestracyjne, znaki legalizacyjne i nalepki kontrolne zachowują ważność. Również zgodnie z art. 18b ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. *o kierujących pojazdami* (Dz.U. z 2019 r. poz. 341 z późn. zm.) w przypadku utworzenia, połączenia, podzielenia lub zniesienia powiatów lub zmiany nazwy powiatu albo miejscowości prawa jazdy wydane przed dniem wejścia w życie przepisów zmieniających nazwę miejscowości zachowują ważność.

Z treści wniosku Rady Miasta Rzeszowa wynika, że obecnie na proponowanych do przyłączenia do miasta Rzeszowa obszarach działa:

- w części sołectwa Raławówka objętej wnioskiem – brak szkół i przedszkoli,
- w sołectwie Pogwizdów Nowy – 1 przedszkole i 1 szkoła podstawowa (do których łącznie uczęszcza 182 uczniów),
- w sołectwie Maława – 1 przedszkole i 1 szkoła podstawowa (do których łącznie uczęszcza 440 uczniów).

Natomiast w mieście Rzeszowie funkcjonują liczne przedszkola, szkoły i inne placówki oświatowe, do których łącznie uczęszcza 46 714 uczniów.

Analizując ewentualne zmiany w sieci szkół i placówek gmin: Krasne, Boguchwała i Głogów Małopolski spowodowane proponowaną zmianą granic Rzeszowa, należy wziąć pod uwagę, że obwody szkół w gminach zostały tak ustalone, że zapewniają uczniom łatwy do nich dostęp. Zarówno baza jak i wyposażenie szkół podstawowych pozwalają na organizację kształcenia w klasach I-VIII szkoły podstawowej. Organy stanowiące gmin: Krasne, Boguchwała i Głogów Małopolski dążą do tego, by ośmioletnie szkoły podstawowe były szkołami o pełnej strukturze organizacyjnej i funkcjonowały w jednym budynku.

Wnioskodawca wskazuje, iż środki niezbędne na realizację zadania własnego gminy, jakim jest zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli oraz szkół podstawowych zapewniane są w formie części oświatowej subwencji ogólnej. Ponadto zaznacza, że „*sposób jej podziału pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego nie ma wpływu na działalność szkół*”. Odnosząc się do potencjalnej sytuacji finansowej szkół po zmianie granic Rzeszowa w zakresie objętym wnioskiem, nie można jednak poprzestać na tym twierdzeniu, a należy wskazać, że finansowanie

Opinia dotycząca wniosku w sprawie zmiany w podziale terytorialnym polegającej na przyłączeniu do miasta na prawach powiatu Rzeszów obszarów położonych w gminach: Krasne, Boguchwała i Głogów Małopolski, w powiecie rzeszowskim, w województwie podkarpackim.

publicznych przedszkoli i szkół podstawowych odbywa się także z innych źródeł. Wśród nich na szczególną uwagę zasługują środki własne gminy, niejednokrotnie przeznaczane na zwiększenie poziomu finansowania jej zadań związanych z oświatą. Rada Miasta Rzeszowa nie odnosi się do aktualnego poziomu finansowania szkół i placówek z budżetów gmin, w których obecnie się one znajdują i nie deklaruje jaki poziom finansowania będzie osiągnięty po znalezieniu się tychże szkół i placówek w granicach Rzeszowa. Należy wskazać, że istnieje ryzyko pogorszenia się warunków ich finansowania w sytuacji, gdy znajdą się one na obrzeżach dużego miasta wojewódzkiego. Społeczność szkół i placówek (kierownictwo, rodzice, uczniowie, absolwenci) znajdujące się w mniejszych gminach mają zazwyczaj większy i bardziej bezpośredni wpływ na decyzje zapadające w organach jednostek samorządu terytorialnego, niż w przypadku dużych miast. Uzasadnienie wniosku nie wskazuje w jaki sposób wnioskodawca zamierza poradzić sobie z ryzykiem pogorszenia się sytuacji finansowej analizowanych szkół i placówek.

Z informacji zawartych we wniosku Rady Miasta Rzeszowa wynika, że po przejęciu przez gminę miasto Rzeszów szkół z gmin: Krasne i Głogów Małopolski, gminy te będą zobowiązane do ustalenia nowych obwodów swoich szkół. W części sołectwa Raclawówka zmiany nie nastąpią, gdyż brak jest na ich obszarze szkół.

Ponadto, Rada Miasta Rzeszowa deklaruje, że nie przewiduje się likwidacji oddziałów w szkołach, a obwody dla przyjętych szkół zostaną określone w taki sposób, aby droga dziecka z domu do szkoły nie przekraczała 3 km (w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych) lub 4 km (w przypadku uczniów klas V-VIII szkół podstawowych). Wnioskodawca deklaruje również, że jeżeli ww. odległości z domu do szkoły zostaną przekroczone, gmina miasto Rzeszów zapewni bezpłatny transport i opiekę w czasie dowozu lub zwrot kosztów za korzystanie ze środków komunikacji publicznej.

Ponadto, w treści wniosku zostało wskazane, że pomiędzy sołectwami objętymi wnioskiem a miastem Rzeszów istnieją więzi w dziedzinie edukacji, o czym świadczą następujące dane:

- 57 dzieci zamieszkałych na objętej wnioskiem części sołectwa Raclawówka,
 - 92 dzieci zamieszkałych na terenie sołectwa Pogwizdów Nowy,
 - 189 dzieci zamieszkałych na terenie sołectwa Malawa
- korzysta z rzeszowskich publicznych przedszkoli i szkół podstawowych.

Z punktu widzenia problematyki planowania i zagospodarowania przestrzennego należy stwierdzić, że wniosek spełnia wymogi formalne określone w obowiązujących przepisach prawnych.

Do wniosku załączono dokumenty planistyczne, tj. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a także kopie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie miasta Rzeszowa oraz na terenach proponowanych do przyłączenia. Dokumenty te pozwalają na rozpoznanie polityki przestrzennej zarówno miasta Rzeszowa, jak i zainteresowanych gmin.

Ponadto materiały przekazane przez wnioskodawcę w ograniczonym zakresie odnoszą się do sieci podziemnej infrastruktury technicznej. Nie można więc w sposób jednoznaczny rozstrzygnąć kwestii związanych z utrzymaniem i własnością sieci oraz urządzeń, w sytuacji gdy część terenów należących obecnie do gmin zostałaby przyłączona do miasta Rzeszowa.

Dodatkowo, we wniosku brak jest jednoznacznego uzasadnienia, że brak zgody na poszerzenie granic Miasta Rzeszowa zaburzy rozwój miasta i uniemożliwi inwestowanie na tych terenach.

Z analizy omawianego wniosku wynika, że istniejące i planowane powiązania przestrzenne z Rzeszowem, poszczególnych sołectw objętych wnioskiem, kształtują się w zróżnicowany sposób.

Sołectwo Malawa z gminy Krasne

Zabudowa sołectwa Malawy stanowi kontynuację zabudowy rzeszowskiego osiedla Słocina. Ukształtowana jest na ciągach dróg powiatowych biegnących w kierunku miasta. Główna droga przebiegająca przez sołectwo łączy się z ciągiem ulic miejskich: Słocińską, Wieniawskiego i Robotniczą, znajdujących się na osiedlach Słocina i Zalesie. W przyszłości planowane jest zastąpienie ciągu tych ulic trasą o wyższych parametrach, która będzie częścią południowej obwodnicy Rzeszowa. Włączenie sołectwa Malawa do miasta w istotny sposób ułatwi rozwój promienisto-koncentrycznego układu komunikacyjnego Rzeszowa na kierunku południowo-wschodnim, niezbędnym do funkcjonowania miasta.

W zakresie infrastruktury technicznej sołectwo jest tylko częściowo powiązane z miastem, tzn. jest zaopatrywane w wodę ze studni głębinowej zlokalizowanej w sołectwie Krasne oraz z sieci wodociągowej miasta, a ścieki z gospodarstw które są podłączone do kanalizacji sanitarnej, odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni w Rzeszowie-Załężu.

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Krasne, kształtuje się zagospodarowanie przestrzenne terenów przylegających do Rzeszowa, w oparciu o istniejące układy osadnicze. Na obszarze sołectwa Malawa dominuje zabudowa o niskiej intensywności z możliwością usług na obszarach

osadniczych i rolno-osadniczych oraz zabudowa usług komercyjnych w pasie przylegającym do drogi krajowej nr 94. Jedyną inwestycją o charakterze ponadlokalnym to planowana droga główna KDG, łącząca al. Sikorskiego w Rzeszowie, osiedla Zalesie i Słocina oraz sołectwo Malawa z drogą krajową nr 94 na projektowanym węźle na granicy Malawy i Krasnego. W Rzeszowie, na os. Słocina, planowane jest powiązanie drogi KDG z al. Armii Krajowej i ul. Lwowską.

Duże obszary w południowej Malawie przeznaczone są pod tereny rolne i leśne, z wyjątkiem osiedla zabudowy jednorodzinnej „Zagóra”. Ponadto, sołectwo Malawa usytuowane jest na terenach atrakcyjnych krajobrazowo (szczególnie w jego południowej części pokrytej lasami). Waler ten został dostrzeżony przez Radę Miasta Rzeszowa, która we wniosku wyraża chęć wykorzystania walorów turystycznych, rekreacyjnych i krajobrazowych terenów tego sołectwa oraz sąsiadującego z nim os. Słocina (jego południowej części), w celu zaplanowania nowoczesnych obszarów rekreacyjnych z niezbędną infrastrukturą komunikacyjną, techniczną i turystyczno-wypoczynkową.

Główne funkcje rozwojowe przewidywane przez władze Rzeszowa na obszarze sołectwa Malawa (po włączeniu go do miasta Rzeszowa) dotyczą m.in.: powiększenia zasobu terenów inwestycyjnych pod duże obiekty usług komercyjnych wzdłuż drogi krajowej nr 94, powiększenia zasobu terenów inwestycyjnych pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne (z uwzględnieniem warunków dla powstania osiedli willowych), zabezpieczenia przeciwpowodziowego dolinki potoku Młynówka, zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego oraz sportowego stoku pasma Góry Marii Magdaleny, budowania odcinka południowej obwodnicy Rzeszowa tzn. trasy łączącej węzeł Rzeszów-Południe (Kielanówka) na drodze ekspresowej S19 z trasami wylotowymi z Rzeszowa (ul. Podkarpacka i ul. Sikorskiego) – przez os. Biała, Zalesie i Słocina oraz sołectwo Malawa z drogą krajową nr 94, budowania ulic i ścieżek rowerowych oraz wykorzystania wód geotermalnych.

Część sołectwa Raławówka z gminy Boguchwała

Sołectwo Raławówka przylega od wschodu do rzeszowskiego osiedla Zwiężczyca stanowiąc kontynuację jego zabudowy, a od południa sąsiaduje z miastem Boguchwała. Wnioskowana do przyłączenia część sołectwa Raławówka, oddzielona jest od pozostałej części sołectwa drogą ekspresową dwujezdniową S19 z węzłem Rzeszów-Południe, a od północy przylega do sołectwa Kielanówka (gmina Boguchwała).

Raławówka jest częściowo powiązana infrastrukturą techniczną z Rzeszowem. Sołectwo zaopatrywane jest w wodę z ujęć głębinowych usytuowanych na terenie gminy, a także z rzeszowskiej sieci wodociągowej - na terenie Raławówki „Doły”. Na terenie gminy Boguchwała nie ma oczyszczalni ścieków, a ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Rzeszowie.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Boguchwała, jako główny kierunek zagospodarowania terenów przylegających do Rzeszowa, w tym terenu sołectwa Raławówka wskazano rozbudowę wyłącznie w nawiązaniu do istniejącej struktury dróg, na zasadzie stopniowego poszerzania istniejących ciągów zabudowy. Funkcją dominującą jest zabudowa mieszkaniowa niskiej intensywności, z dopuszczeniem usług na obszarach osadniczych i rolno-osadniczych. Ustalenia Studium gminy zapewniają ich zrównoważany rozwój i przyrost obszarów osadnictwa. Ponadto Studium uwzględnia przebieg drogi ekspresowej S19 wraz z węzłem Rzeszów-Południe i łącznikiem od węzła w kierunku wschodnim (droga o wskazanej kategorii wojewódzkiej) przy którym wyznaczono tereny pod usługi komercyjne o różnym charakterze.

Analiza wniosku wykazała, że na obszarze miasta przylegającym do sołectwa Raławówka w założeniach do zmiany Studium Rzeszowa, przyjęto m.in.: utworzenie dzielnic mieszkaniowych z zespołami usług komercyjnych i terenami zieleni publicznej w oparciu o rozbudowany system komunikacji drogowej. Ponadto przewidziano utworzenie pasma terenów usług komercyjnych na odcinku od ul. Podkarpackiej w Rzeszowie do węzła Rzeszów-Południe drogi ekspresowej S19.

Wnioskodawca zwraca uwagę, że ustalenia Studium gminy Boguchwała nie kolidują z ustaleniami Studium Rzeszowa, choć nie zmierzają do pełnego wykorzystania wszelkich możliwości wynikających z sąsiedztwa. Program zagospodarowania terenów sformułowany w założeniach do zmiany Studium Rzeszowa jest znacznie bardziej zróżnicowany funkcjonalnie niż program zagospodarowania terenów przylegających do miasta, ujęty w ustaleniach Studium gminy Boguchwała.

W sołectwie Raławówka obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, a tereny w nim określone przeznaczono pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną oraz usługową. Z kolei na całym obszarze rzeszowskiego osiedla Zwińczyca (przyległego od strony wschodniej do części sołectwa) tereny przeznaczono pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną, a także pod usługi oraz infrastrukturę społeczną i techniczną.

Rada Miasta Rzeszowa zauważa, że po włączeniu wschodniej części sołectwa Raclawówka w granicach miasta znajdują się nowe, bardzo atrakcyjne tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i wielorodzinną niskiej, średniej i wysokiej intensywności. Atrakcyjność tych terenów wynika z położenia na grzbiecie Przedgórza Rzeszowskiego, z którego rozciągają się atrakcyjne panoramy na Rzeszów i Boguchwałę, dolinę Wisłoka oraz Pogórza: Strzyżowskie i Dynowskie. Ponadto na grzbiecie Przedgórza występują bardzo korzystne dla mieszkalnictwa warunki topoklimatyczne.

Do głównych funkcji rozwojowych, które miasto zamierza realizować na proponowanym do włączenia obszarze, należy: zagospodarowanie terenów inwestycyjnych położonych w otoczeniu drogi S19 i obwodnicy południowej na cele usług komercyjnych, logistyki lub przemysłu oraz powiększenie zasobu terenów Rzeszowa pod budownictwo mieszkaniowe o zróżnicowanej intensywności.

Sołectwo Pogwizdów Nowy z gminy Głogów Małopolski

Sołectwo Pogwizdów Nowy przylega do rzeszowskiego osiedla Miłocin i w tej części stanowi kontynuację przestrzenną zabudowy miasta Rzeszowa. Na obszarze sołectwa występuje układ osadniczy z pasmami zwartej zabudowy głównie mieszkaniowej, ale też związanej z różnego rodzaju działalnością gospodarczą. Sołectwo to posiada w większości charakter miejski - istniejąca zabudowa znajduje się w bardzo bliskiej odległości od miasta.

Sołectwo powiązane jest komunikacyjnie z byłą drogą krajową nr 9 i miastem Rzeszowem. Sprawia to, że z Pogwizdowa Nowego dwukrotnie bliżej jest do centrum miasta Rzeszowa niż do centrum gminy Głogów Małopolski. Dodatkowo mieszkańcy sołectwa Pogwizdów Nowy mogą korzystać z trzech linii (8, 20, 52) Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Rzeszowie. Obszar sołectwa zamknięty jest pomiędzy dwiema liniami kolejowymi utrudniającymi realizację kołowych powiązań komunikacyjnych od strony północno-wschodniej i południowo-zachodniej. Istotne znaczenie ma południowa część sołectwa położona bezpośrednio przy granicy z miastem, gdzie planowana jest droga ponadlokalna klasy GP, stanowiąca dopełnienie promienisto-koncentrycznego układu komunikacyjnego miasta, na kierunku wschód-zachód. Droga ta jest elementem głównego układu komunikacyjnego miasta po jego północnej stronie i zapewnia dobrą dostępność komunikacyjną do Parku Naukowo-Technologicznego „Rzeszów-Dworzysko” Powiatu Rzeszowskiego, stanowiącego wschodnią część Strefy Aktywności Gospodarczej „Rzeszów-Dworzysko”.

Opinia dotycząca wniosku w sprawie zmiany w podziale terytorialnym polegającej na przyłączeniu do miasta na prawach powiatu Rzeszów obszarów położonych w gminach: Krasne, Boguchwała i Głogów Małopolski, w powiecie rzeszowskim, w województwie podkarpackim.

W zakresie infrastruktury technicznej sołectwo Pogwizdów Nowy nie jest powiązane z miastem Rzeszów, ponieważ jest zaopatrywane w wodę ze studni głębinowych zlokalizowanych w Rudnej Małej. Ścieki natomiast odprowadzane są do oczyszczalni w Głogowie Małopolskim, jednak istnieje możliwość odprowadzania ścieków do oczyszczalni Rzeszów-Załęże, po wybudowaniu kolektora sanitarnego w tym kierunku. Natomiast, sieć gazowa średniego ciśnienia zasilana jest w większości ze stacji gazowej I i II stopnia OGP Gazsystem w Rzeszowie-Miłocinie i zaopatruje w gaz ziemny większość istniejącej zabudowy w Pogwizdowie Nowym.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Głogów Małopolski określono m.in. następujące kierunki zagospodarowania: zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, usługi publiczne, usługi komercyjne oraz tereny produkcji rolnej objęte całkowitym zakazem zabudowy, a także kontynuację układów komunikacyjnych o charakterze ponadlokalnym. Dla terenów bezpośrednio przyległych do Rzeszowa Studium gminy Głogów Małopolski wskazuje następujące kierunki zagospodarowania: przemysł, usługi i magazyny, a także inwestycje związane z realizacją Parku Naukowo-Technologicznego „Rzeszów-Dworzysko”.

W Studium Rzeszowa dla terenów bezpośrednio przyległych do sołectwa Pogwizdów Nowy określono jako główne kierunki zagospodarowania również zabudowę produkcyjno-usługową, usługową, składy i magazyny oraz komunikację.

Na terenie sołectwa obowiązują trzy miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego a obszary w nich określone przeznaczono pod zabudowę produkcyjną, usługi, składy, magazyny, osiedla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej.

Główne funkcje rozwojowe przewidywane przez władze Rzeszowa na obszarze sołectwa Pogwizdów Nowy (po włączeniu go do miasta Rzeszowa) dotyczą m.in.: rozbudowy drogi powiatowej łączącej ul. Warszawską w Rzeszowie z węzłem autostradowym Rzeszów-Północ (łącznik autostrady A4), budowy „drogi północnej” klasy GP, budowy niezbędnych ulic, ścieżek rowerowych i chodników, powiększenia zasobu terenów inwestycyjnych Rzeszowa pod budownictwo mieszkaniowe jedno lub wielorodzinne oraz realizacji kompleksowego programu ochrony czystości wód rzeki Mrowła, jej zagospodarowanie na kąpielisko i piaszczystą plażę wraz z budową ciągu pieszo-rowerowego w zieleni wzdłuż rzeki.

Sołectwo posiada charakter podmiejski, a istniejąca zabudowa stanowi funkcjonalne powiązanie terenów miejskich z podmiejskimi terenami występującymi w południowej części gminy Głogów Małopolski. Zbliżone są także proponowane kierunki zagospodarowania

terenów objętych wnioskiem o zmianę granic, przez gminę Głogów Małopolski i miasto Rzeszów.

W uzasadnieniu do wniosku Rada Miasta Rzeszowa wskazuje szereg koncepcji i strategii rozwojowych kraju, regionu i Rzeszowa, zgodnie z którymi miasto Rzeszów stanowi ośrodek o strategicznym znaczeniu zarówno dla województwa podkarpackiego, jak i całej południowo-wschodniej Polski. We wspomnianych koncepcjach przewiduje się rozwój funkcji metropolitalnych stolicy województwa. W związku z tym jego pozycja powinna się umacniać, a jak wskazuje wnioskodawca, zasadniczy wpływ na to ma m.in. wielkość obszarowa miasta. Dowodzi przy tym, że nowe inwestycje chętniej lokowane są w granicach miasta, co powoduje wzrost jego atrakcyjności i napędza rozwój gospodarczy całego regionu. Jednak, aby miało to miejsce miasto Rzeszów potrzebuje przestrzeni. W tym kontekście nie bez znaczenia jest kwestia uporządkowania strefy funkcjonalnej miasta poprzez właściwe (perspektywiczne) planowanie przestrzenne. Jak wskazują władze miasta - niekiedy polityka przestrzenna na obszarach otaczających miasto w znaczącym stopniu ogranicza możliwości rozwojowe Rzeszowa. Wobec tego zjawiska, jedynie zdecydowana polityka miasta, mająca na celu wytworzenie właściwych powiązań przestrzennych, może wpłynąć na zapewnienie przyjaznej ludziom, wielofunkcyjnej i dobrze zorganizowanej przestrzeni dającej perspektywę na szybki rozwój funkcji metropolitalnych.

Argumentując zasadność przedmiotowego wniosku w zakresie więzi społecznych i kulturowych samorząd Rzeszowa wskazuje, że większość osób zamieszkujących obszary sołectw proponowanych do przyłączenia do miasta jest z nim bezpośrednio związana, tzn. w Rzeszowie pracują, korzystają z usług w dziedzinie administracji publicznej i sądownictwa, szkolnictwa zawodowego, średniego i wyższego, kultury - takich jak teatry, filharmonia, muzea, oraz specjalistycznej opieki zdrowotnej, w tym szpitalnej. W dużej mierze to właśnie z Rzeszowem łączą swoje codzienne życie, a zamieszkwane sołectwa traktują, jako „sypialnie”.

Świadczy to również o istnieniu więzi gospodarczych pomiędzy miastem a obszarami proponowanych do włączenia sołectw. W tym kontekście zwraca uwagę na funkcjonowanie m.in. Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec, Strefy Aktywności Gospodarczej „Rzeszów-Dworzysko” oraz Parku Naukowo-Technologicznego „Rzeszów-Dworzysko”.

W opinii Rady Miasta Rzeszowa konieczność powiększenia terytorialnego Rzeszowa wynika m.in. ze *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Rzeszowa* oraz *Strategii rozwoju miasta Rzeszowa do roku 2025* przyjętej uchwałą Rady Miasta Rzeszowa z dnia 26 stycznia 2016 r., w której przyjęto następujące cele: zapewnienie miastu terenów do dalszego rozwoju funkcji metropolitalnych, lokalizacji centrum logistyczno-dystrybucyjnego (tranzytowe położenie miasta i bliskość portu lotniczego), zasób gruntów do celów rozwojowych, jako element programu aktywizacji działalności gospodarczej w mieście oraz atrakcyjne dla mieszkańców i przyjezdnych tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, sportowe i turystyczne.

Wnioskodawca uważa, że poszerzenie terytorialne miasta Rzeszowa jest uzasadnione z punktu widzenia rozwoju funkcjonalno-przestrzennego. Proponowana zmiana granic dokonywana jest, więc w sposób zapewniający gminie Rzeszów terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolności wykonywania zadań publicznych.

Oceniając zasadność dokonania zmian granic wnioskowanych przez Radę Miasta Rzeszowa należy jednak zauważyć, że polityka przestrzenna większości gmin otaczających miasto Rzeszów w znacznym stopniu uwzględnia ich położenie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów miejskich. W szczególności dotyczy to kształtowania sieci drogowej powiązanej z systemem komunikacyjnym miasta, kontynuacji zabudowy mieszkaniowej, a także przeznaczania obszarów pod działalność komercyjną. Z dokonanych analiz wynika, że obecna polityka przestrzenna okolicznych gmin nie uniemożliwia planów rozwojowych miasta Rzeszowa.

Z informacji zawartych we wniosku wynika, że w Rzeszowie pokrycie planami miejscowymi (wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 r.) wynosiło ok. 16,9%, natomiast plany w opracowaniu wyniosły ok. 33,3% powierzchni miasta. W związku z powyższym znaczna część miasta (zarówno objęta projektami planów, jak i poza nimi) nie ma uregulowanego stanu prawnego i czytelnie wykształconej struktury miejskiej oraz przeznaczenia terenu. Brak jednoznacznie wykształconej struktury miejskiej w obrębie granic miasta wskazuje, że nie w pełni zrealizowano powiązania gospodarczo-przestrzenne, niezbędne do umocnienia miasta w obrębie jednostki osadniczej.

Ponadto w złożonym wniosku brak jest jednoznacznego uzasadnienia dla konieczności poszerzenia Rzeszowa o obszar stanowiący około 13,19% dotychczasowej powierzchni miasta. Wnioskodawca nie wskazuje również argumentów na to, że brak włączenia do miasta

Opinia dotycząca wniosku w sprawie zmiany w podziale terytorialnym polegającej na przyłączeniu do miasta na prawach powiatu Rzeszów obszarów położonych w gminach: Krasne, Boguchwała i Głogów Małopolski, w powiecie rzeszowskim, w województwie podkarpackim.

obszarów niektórych sołectw lub ich części z trzech sąsiadujących z miastem gmin zaburzy rozwój i ograniczy możliwości inwestycyjne na tych obszarach.

Oceniając atrakcyjność inwestycyjną sołectw objętych wnioskiem, z pewnością można wskazać niektóre z nich, jako szczególnie dogodne ze względu na swoje położenie dla działań inwestycyjnych (np. Pogwizdów Nowy - bliskość podobnie rozwijających się terenów, bliskość dróg ponadlokalnych, ukształtowanie terenu).

Mimo że wnioskodawca wskazuje, że obecna wielkość Rzeszowa jest wciąż niewystarczająca i w związku z tym brak wystarczającej przestrzeni do rozwoju, to jednak obecny rozwój funkcji miastotwórczych nie jest już w takim stopniu zagrożony jak miało to miejsce przed laty. Sprawia to, że w procesie oceny proponowanej zmiany granic, większego niż poprzednio znaczenia nabierają uwarunkowania przemawiające za ograniczeniem przyłączania do miasta nowych terenów. W tym kontekście na uwagę zasługują kwestie związane ze zdolnością do wykonywania zadań publicznych przez gminy pozbawione części swoich terenów (a tym samym dochodów), wyniki konsultacji z mieszkańcami, a także opinie zainteresowanych jednostek samorządu terytorialnego.

Nie bez znaczenia są także argumenty podnoszone przez sąsiadujące z Rzeszowem gminy.

Rada Gminy Krasne po raz kolejny negatywnie opiniuje wniosek Rady Miasta Rzeszowa w sprawie zmiany granicy gminy. Uważa, że wszelkie zmiany terytorialne powinny być uwarunkowane faktycznymi, społeczno-gospodarczymi potrzebami mieszkańców, z zachowaniem poszanowania wspólnoty jaką stanowi społeczność danej gminy i tego oczekują mieszkańcy gminy Krasne.

Ponadto, coroczne przeprowadzanie przez gminę konsultacji z mieszkańcami, dotyczących wniosków o zmiany granic miasta Rzeszowa jest dodatkowym obciążeniem dla budżetu gminy Krasne, a wśród mieszkańców wpływa niekorzystnie na ich relacje oraz powoduje niechęć do władz lokalnych.

Rada Miejska w Boguchwale w swojej negatywnej opinii dla proponowanych zmian podnosi, że zmiana granic jest nieuzasadniona i zagraża interesom gminy. Ponadto ważnym aspektem przemawiającym przeciwko zmianom granic jest „wspólnota” mieszkańców. Mocniejsze więzi sprawiają, że tworzą, rozwijają a przede wszystkim chronią kulturę lokalną, która stanowi ważny element budujący tożsamość mieszkańców dając poczucie zadomowienia.

Ponadto władze gminy podnoszą, że z uwagi na charakter istniejącego układu osadniczego sołectwo Raclawówka zarówno przestrzennie jak i funkcjonalnie związane jest z pozostałymi miejscowościami gminy Boguchwała. Należy podkreślić, że nieuzasadniony jest argument wnioskodawcy, dotyczący poprawy planowania przestrzennego, ponieważ 2 sierpnia 2018 r. Rada Miejska w Boguchwale uchwaliła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Kielanówka i Raclawówka, gmina Boguchwała – etap II. Na terenie części sołectwa Raclawówka przewidziane zostały cenne rezerwy pod przyszłe inwestycje mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe, co mogłoby się przyczynić do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy oraz poprawiłoby jakość życia mieszkańców gminy Boguchwała. Natomiast miasto Rzeszów, w związku z już dokonanymi zmianami granic administracyjnych gminy przez włączenie w 2008 r. w granice miasta Rzeszowa wsi Zwiężczyca (z gminy Boguchwała) dotychczas nie opracowało studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ani miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Nie ma zatem podstaw do twierdzenia, że miasto Rzeszów prowadzi spójną politykę przestrzenną z gminami ościennymi.

Rada Miejska w Głogowie Małopolskim stoi na stanowisku, że proponowana zmiana granic jest nieuzasadniona i zagraża interesom gminy. Uważa również, że rozwój Rzeszowa i działania na rzecz pozyskiwania inwestorów jest możliwy bez zmiany granic. Wyłączenie z gminy terenów, na które z budżetu przeznaczono znaczne środki finansowe spowoduje ograniczenie możliwości inwestowania w pozostałą część gminy. Działania władz Rzeszowa ponadto mogą przyczynić się do marginalizacji gminy oraz powiatu rzeszowskiego, przez zmniejszenie ich terytorium. Rada Miejska zwraca uwagę na brak wykazania argumentów potwierdzających, że tereny położone w gminie mają dla miasta Rzeszowa znaczenie strategiczne. Ponadto, w przypadku zmiany granic gminy zagrożone zostałyby zrealizowane projekty dofinansowane ze środków europejskich w zakresie ich trwałości, co skutkowałoby zwrotem dofinansowania obciążając dodatkowo budżet gminy. Wnioskowana zmiana utrudni też zaciągnięcie zobowiązań finansowych na wykonanie projektów przez gminę Głogów Małopolski w wysokości równej wkładowi własnemu, co w konsekwencji doprowadzić może do braku możliwości realizacji zaplanowanych zadań w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych przez Rzeszowski Obszar Funkcjonalny.

Jako argument przemawiający przeciwko zmianom granic, gminy podnoszą także kwestie braku uregulowań prawnych przyznających stosowne rekompensaty finansowe za

utracone terytorium (niejednokrotnie w pełni uzbrojone i zagospodarowane). Nie do oszacowania jest również fakt zerwania więzi społecznych łączących mieszkańców obszarów proponowanych do wyłączenia z pozostałymi częściami gmin. Władze gmin dowodzą, że tego typu zmiany terytorialne powodują zniszczenie dorobku materialnego i kulturowego kształtującego się wśród społeczności lokalnych od dziesięcioleci.

Z drugiej strony przyznają, że region potrzebuje silnego ośrodka o cechach aglomeracji, który będzie kształtować rozwój gospodarczy w całym województwie. Jednak poszerzanie granic miasta nie jest jedyną drogą do osiągnięcia tego celu. Tym bardziej, że powoduje ona wyraźne osłabienie struktur lokalnych sąsiadujących z ośrodkiem miejskim. Zdaniem samorządów lokalnych cel ten można osiągnąć także poprzez współpracę i zrównoważony rozwój miasta i okolicznych gmin. Przewaga tego rozwiązania polega na tym, że jest to najprostsza droga do utworzenia silnej aglomeracji o znaczącej sile oddziaływania na cały region. Aglomeracji, w której będzie dobrze się żyło wszystkim mieszkańcom, również tym, którzy obecnie zamieszkują obszary słabiej rozwinięte.

W kontekście wnioskowanej zmiany granic Rzeszowa, na uwagę zasługuje też fakt, że Rada Miasta Rzeszowa po raz kolejny występuje o przyłączenie obszarów będących w części przedmiotem poprzednich wniosków.

Dotyczy to:

- 1) sołectwa Maława - poprzednie wnioski w latach: 2015, 2016 i 2018 (dot. całej gminy Krasne) oraz w latach: 2010, 2012, 2013, 2016 i 2019;
- 2) części sołectwa Raclawówka - poprzednie wnioski:
 - w 2010 r. (dot. przyłączenia całego sołectwa),
 - w latach: 2016, 2017, 2018 i 2019 (dot. przyłączenia części sołectwa);
- 3) sołectwa Pogwizdów Nowy - poprzednie wnioski w latach: 2005, 2012, 2013, 2016, 2017, 2018 i 2019.

Władze Rzeszowa niezmiennie wskazują, że przyłączenie obszarów ww. sołectw (lub części sołectw) do miasta Rzeszowa stanowi konsekwencję realizowanych dążeń do rozwoju terytorialnego miasta, a te z kolei wynikają z przyjętych przez władze Rzeszowa strategii i programów. O ile więc ww. działania można uznać za planowane i służące osiągnięciu konkretnego celu - silnego, a przy tym dużego ośrodka miejskiego, o tyle wątpliwości budzi zauważalna przypadkowość w kolejno składanych propozycjach zmian terytorialnych. Rodzi to wiele kontrowersji, w szczególności w okolicznych gminach, ogranicza bowiem

przewidywalność działań miasta w tym zakresie. W konsekwencji powoduje, że obszary sołectw sąsiadujących z Rzeszowem, w obawie przed przejęciem ich przez miasto, są niedoinwestowane, a to zaś bezpośrednio przekłada się na jakość życia ich mieszkańców.

W kontekście poprzednich wniosków dotyczących powiększenia obszaru miasta Rzeszowa, podkreślić należy, że starania w tym zakresie władze miasta podejmują systematycznie już od 2005 r., kiedy to wystąpiono o przyłączenie obszarów dziewięciu sołectw (lub ich części) z pięciu sąsiadujących z Rzeszowem gmin. Od tego czasu Rada Miasta Rzeszowa jeszcze 12 razy wnioskowała o zwiększenie powierzchni miasta, w efekcie czego Rzeszów już ponad dwukrotnie zwiększył swoją powierzchnię - z 53,69 km² (w 2005 r.) do 126,57 km² (obecnie).

Zakres zmian proponowanych w kolejnych latach przez Radę Miasta Rzeszowa oraz efekty tych działań przedstawia **załącznik nr 5** do niniejszej opinii.

Mając na uwadze m.in. położenie geograficzne i powiązania komunikacyjne (do centrum Rzeszowa jest dwukrotnie bliżej niż do centrum Głogowa Małopolskiego), podmiejski charakter sołectwa, wolę mieszkańców (wyrażoną w głosowaniu zorganizowanym w 2019 r. przez Radę Sołecką Pogwizdowa Nowego), a także pozytywną opinię Rady Powiatu Rzeszowskiego, pozytywnie opiniuję wniosek w zakresie przyłączenia do miasta Rzeszów sołectwa Pogwizdów Nowy z gminy Głogów Małopolski. Natomiast negatywnie opiniuję wniosek w zakresie przyłączenia do miasta Rzeszów części obszaru sołectwa Raclawówka z gminy Boguchwała oraz obszaru sołectwa Maława z gminy Krasne.

Załącz. 5

WOJEWODA PODKARPACKI

(-)

Ewa Leniart

(Podpisane bezpiecznym podpisem elektronicznym)